

September 2026

Serie boekjes over de Leidse Hout

Uitgave van de Vereniging Van vrienden van de Leidse Hout

Onlangs is het laatste deel van een serie van vijf boekjes over de Leidse Hout verschenen. Op wetenschappelijk verantwoorde wijze, maar met veel aandacht voor de leesbaarheid, wordt informatie verschaft over allerlei aspecten van het park. Aan de serie is meegewerkt door verschillende deskundigen, veelal van Naturalis, maar ook andere experts hebben bijdragen geleverd. De boekjes zijn fraai vormgegeven en staan vol met mooie in het park genomen foto's en verhelderende illustraties

Wandeling langs de bomen in het park

Het eerste boekje, over de bomen, is gegoten in de vorm van een wandeling langs de belangrijkste bomen van het park. De afbeeldingen zijn ontleend aan de Tekeningencollectie van de Botanische Bibliotheek van Naturalis. De teksten zijn ontleend aan een eerdere publicatie van de VVLH, maar geactualiseerd onder het toezicht van botanicus Rinny Kooi. In 2023 verscheen een herziene herdruk.

Dieren en planten

In het tweede boekje schetst de Leidse stadsecoloog Wouter Moerland de ecologische samenhang in dit en andere parken. Hij legt uit hoe de dieren- en plantenwereld onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Daarna schrijft de voormalige stadsbioloog Frits van der Sluis over jagers, grazers en knagers in het park, waarbij hij de katten flinke vegen uit de pan geeft als 'plezierjagers'. Natuurlijk komen in dit deel ook vleermuizen, bijen en amfibieën aan bod. Ant Brandenburg, de voorzitter van de IVN-afdeling Leiden, beschrijft de vlinders en libellen en Aaf Verkade, adviseur van de Leidse stadsgrachten, schetst het onderwaterleven in het park. Ook van dit boekje is een tweede druk verschenen.

Vogels

Het derde deel begint met een interessante beschouwing van Karen Bosma over de rol van vogels in de ecosystemen. Waarna de Leidse ornitholoog Dick de Vos de in het park rondvliegende vogels levendig beschrijft. Aangevuld met waarnemingen van Frits van der Sluis rond zijn huis in het park. Het boekje wordt afgesloten met het succesverhaal over het inzetten van tussen de 300 tot 430 kool- en pimpermezen in de strijd tegen de eikenprocessierups.

Planten, paddenstoelen, mossen en korstmossen

Het vierde boekje is in zijn geheel geschreven door medewerkers van Naturalis. De aftrap is verzorgd door prof. dr. Barbara Gravendeel, sinds 2026 prefect van de Hortus botanicus. Zij schetst de belangrijke rol van heggen als onderdeel van het ecosysteem en illustreert dat met fraaie tekeningen. Dr. Marco Roos beschrijft vervolgens de belangrijkste planten uit het park door de seizoenen heen. Waarna een wandeling langs de paddenstoelen wordt gemaakt, virtueel begeleid door o.a. prof. dr. Jorinde Nuytinck. En tot slot wordt de wonderlijke wereld van korstmossen en mossen uitgelegd door dr. Michael Stech en Tim Claerhout.

Een groen monument

Het laatste boekje is grotendeels door de leden van de redactie geschreven. Maar de aftrap is gedaan door de Leidse historicus dr. Rudi van Maanen. Hij typeert de initiatiefnemers voor de oprichting van

het park in de jaren dertig: een samenwerking tussen linkse politici en maatschappelijk bevrogen Leidse fabrikanten. Een andere externe bijdrage is afkomstig van het Hoogheemraadschap van Rijnland waarin de complexe waterhuishouding van het park wordt beschreven. De redactieleden beschrijven hoe en waarom het park de status van gemeentelijk monument kreeg; het ontwerp dat Klaas van Es in 1927 voor het park maakte; de herontwikkeling van het Openluchttheater; de ontwerpwedstrijd en de concerten in muziektent 'de Waterlelie'; de kaders voor het jaarlijkse Werfpop-festival; de fraaie herinneringsbank en de entreeborden; de rol die de Vereniging van Vrienden speelt bij het behoud en onderhoud van het park. Aan het hoofdstukje over de bodem werkten wederom Marco Roos en Michael Stech mee.

Dit alles wordt samengevat in een kaart voor een wandeling langs de monumentale en bezienswaardige onderdelen van het park.

De boekjes zijn te koop bij de boekhandels in Oegstgeest en Leiden voor € 12,50 per stuk. Aanschaffen bij de Vereniging kan ook. Dan wordt er een kleine korting gegeven.

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout
www.vriendenvandleidsehout.nl